

TEATR IM. J. OSTERWY
NAD NIEMNEM

Test ukazał się w programie do spektaklu, przygotowanym przez Teatr im. J. Osterwy

Eliza Orzeszkowa publikuje książkową wersję *Nad Niemnem* dokładnie 25 lat po wybuchu powstania styczniowego. Tłem powieści jest historia dwóch żyjących obok siebie rodzin szlacheckich – średnio zamożnych Korczyńskich i zubożałych, żyjących jak chłopi Bohatyrowiczów. Dzieli ich niemal wszystko: sposób życia, status społeczny i zamożność, ale łączy wspólna przeszłość – zbrojna walka ramię w ramię o wolną, lepszą Polskę – epoka wielkich, wspólnych marzeń, której kres położył upadek powstania. Ta kolejna narodowa katastrofa nie tylko przetrąciła życiorysy kilku pokoleń Polaków, ale też pogrzebała na wiele lat marzenia o ideach, które powstanie niosło na sztandarach - demokracji, równości i solidarności. Na tym tle rozwija się historia miłości Justyny i Jana najmłodszego pokolenia Korczyńskich i Bohatyrowiczów.

Na ponad siedmiuset stronach Orzeszkowa dokonuje rzeczy niezwykłej. Z nastrojów mrocznych, minorowych, z pejzażu upadku ducha narodowego i bólu porażki autorka wyprowadza obraz budujący, dający nadzieję, który zaszczenia w czytelniku wiarę w lepsze jutro. Tworzy niesamowicie głębokie portrety ludzi w czasach zwątpienia i beznadziei, a jednocześnie kreuje marzycielską, prawie utopijną wizję przyszłości. Jest w jej geście coś desperackiego i brawurowego jednocześnie, szczególnie na tle innych dzieł z kanonu naszej kultury narodowej. Orzeszkowa przekuwa skompromitowane bądź zawłaszczony symbole, motywy i obrazy w zbiór nowoczesnych wartości i idei, które łączą pod jednym sztandarem Polaków różnych pokoleń, poglądów i klas. Spektakl Jędrzeja Piaskowskiego i Huberta Sulimy, podobnie jak powieść, nie jest naturalistycznym dokumentem historycznym, a raczej rodzajem patriotycznej baśni, kreowanego na scenie marzenia o nowej wspólnoty społecznej. Źródłem inspiracji dla konstruowania tej fantazji jest wnikliwe spojrzenie Orzeszkowej na naturę, której autorka poświęca wiele uwagi, jakby szukała w niej odpowiedzi czy ratunku. A także na wieś i całą szeroko rozumianą kulturę ludową, w tym na system wartości oparty na kulcie pracy, życiu w zgodzie z porządkiem natury oraz etosie chrześcijańskim.

Hubert Sulima

Autor tekstu przygotował adaptację i dramaturgia do spektaklu

Hubert Sulima

Twórca teatralny, dramaturg, absolwent Wydziału Reżyserii Dramatu Akademii Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego w Krakowie, gdzie w trakcie nauki asystował Krystianowi Lupie. Wcześniej studiował prawo na Uniwersytecie Wrocławskim.

Jako dramaturg pracował m.in. w Teatrze Dramatycznym im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu (Raj.Tutorial), Teatrze im. J. Osterwy w Lublinie (Trzy siostry, Wieczór trzech króli), TR Warszawa (Dawid jedzie do Izraela) oraz w Nowym Teatrze w Warszawie (Jezus).

Jego spektakle brały udział m.in. w Festiwalu „Boska Komedia” w Krakowie czy Festiwalu Szekspirowskim w Gdańsku, a dramat Litwa is my life został przetłóżony na język litewski i zaprezentowany w Narodowym Teatrze Dramatycznym w Wilnie. W 2020 r. otrzymał stypendium Nowego Teatru w Warszawie dla „wybitnie utalentowanych młodych artystów”. Na stałe pracuje w tandemie twórczym z reżyserem Jędrzejem Piaskowskim. W swoich pracach rozwija zainteresowanie nową sztuką ludową i twórczym potencjałem porażki. Mieszka w Bielawie w Górach Sowich.